

LENINA KĀROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNĀK KOPS
1950. GADA 29. MARTA
Nr. 60 (5754)
24.
MAIJS
OTRDIENA,
1988. GADS
Maksā 3 kap.

Paverot ceļu darbuzņēmumam

Mūsu zeme izraudzījusi stingru kursu uz kolektīva darbuzņēmuma, it īpaši nomas darbuzņēmuma, attīstīšanu agrārā sektorā. Tur saimnieciskais aprēķins sasniedz optimālu izpausmi un īstenojumu, tika uzsvērts PSKP Centrālajā Komitejā sarīkotajā sanākmē par jautājumiem, kas saistīti ar jaunu progresīvu darba organizācijas un samaksa formu ieviešanu agrorūpnieciskajā kompleksā.

Vēl pirms gada, kad presē «vien» biežāk kļuva sastopams termins «nomas darbuzņēmums», pat daudzi speciālisti nezināja, kā izskaidrot tā būtību. Tajā pašā laikā īsti saimnieki kolhozos un padomju saimniecībās, negaidīdami zinātniskus ieteikumus, ar zemiņu intuīciju konstatēja, ka šī iniciatīva ir vērtīga. Vīnī kēra, pie darba, kas šajā laikā devis teicamus rezultātus.

Starp tiem, kas runāja apspriedē, dalīdāmi pieredzē, bija Čelnogradas apgabala Mansukas Mametovas padomju saimniecība, galvenais ekonomists V. Svecs. Vīnī sacīja, ka jaunais uzdevums nevar risināt ar vecām metodēm. Līdz ar nomas darbuzņēmumu mainās pati ražošanas attiecību būtība. Tās balstās nevis uz darba ātrumu, kad saimnieki ir tas, kas maksā, bet tas, kurš saņem, ir tikai strādājošā vienība, viena no daudzajām. Darbuzņēmuma kolektīvos praksē tiek īstenota ražošanas vadības demokratizācijas ideja, kad pats darba cilvēks kļūst par īstu zemes saimnieku.

Uz kā tad konkrēti balstās personisko un valsts interešu ekonomiskā savstarpēja saistība? Kolhozs vai padomju saimniecība uz līguma pam-

ta iznoma savām struktūrvienībām (brigādēm, posmam) vai ģimenēm ražošanas līdzekļus: tehniku, ēkas, lopus, utt. Sarazoto produkciju nematāji pārdod saimniecībai par tās leksējām norēķina cenām, bet sēklas, lopbarību, degvielu, rezerves daļas un citus materiālus pērk par tā dēvētajām plānotajām uzskaites cenām. Starpība starp struktūrvienības ieņēmumu un materiālu izmaksām veido darba kolektīva saimnieciskā aprēķina tenakumus, kas tiek pilnīgi sadalīti proporcionāli strādnieku darba ieguldījumam. Turkiat saimnieciskā aprēķina tenakumi pārsniedzot plānu, levdējami pieaug. Vispar, kā sēsi, tā plauši.

Ražošanas līdzekļi arī zeme, tiek iznomāti uz ilgāku laiku. Tas rada ieinteresētību, lai augsne, augsība nevis mainātos, bet gan celtos, lai tehnika, ēkas un ierīces kalpotu ilgāk. Svarīgi ir arī tas, ka nomas darbuzņēmums ir izteikti vērsti pret izdevumiem, jo gandrīz viss materiālu un enerģijas resursu ietaupījums aplēse uz produkcijas vienību tiek izmantots darba samaksai.

PSKP Centrālajā Komitejā notikušajā sanāksmē tika minēti vairāki spilgti piemēri, kas demonstrē jaunās darba metodes, izdevīgumu. Efektīvā darba organizācijas formas izmēģinātas visur. Visā mūsu zemē ir sāda pieredze. Tā ir visnotaļ jāatbalsta un atkak jāizpīta nevis pa vecam, «no augsas», bet gan attīstot lauku lauku iniciatīvu. Tas arī ir īsākais ceļš uz partijas jautājuma atrisināšanu.

A. DZIUBLO,
TASS korespondents

Lai uzlabotu kvalitāti

Pagājušajā nedēļā Preiļos notika republikāniskais seminārs, kurā apsprieda pasākumus, lai palielinātu desu ražošanu un uzlabotu to kvalitāti Latvijas PSR universālajos pieņemšanas un sagādes punktos.

Seminārā piedalījās pārstāvji no Dobeles, Jelgavas, Liepājas, Krāslavas, Jēkabpils un mūsu rajona. Te darbojas desu un gaļas kūpinājumu ražošanas cehi, kuros uzstādīta Dienvidslāvijā izgatavotā tehnoloģiskā iekārta. Semināra dalībnieki dalījās pieredzē, kopīgi apsprieda, kāpēc šajos cehos ražotajai produkcijai vēl netiek nodrošināta pienācīga kvalitāte, kāpēc maz tiek ražoti gaļas kūpinājumi, kas jādara, lai pilnveidotu tehnoloģiskos procesus.

No katra rajona bija atvesti produkcijas paraugi, notika izstrādājumu degustācija. Desu ražojumu kvalitāti vērtēja arī valsts standartu komitejas pārstāvis.

Pēc rajona sagādes un ražošanas apvienības direktores M. Bruzguļes domām seminārs deva daudz, sevišķi tehnoloģiskā procesa pilnīgošanu, no kura galvenokārt ir atkarīga cehos ražoto desu izstrādājumu un gaļas kūpinājumu kvalitāte.

V. KRAUJA

Ciema deputāts

Saunas ciema padomes deputāts Pēteris Kočkers aktīvi strādā jau otro sasaukumu pēc kārtas. Viņam uzticēts vadīt sociālistiskās likumības un sabiedriskās kārtības sargāšanas komisiju. Kolhozā «Sarkanā ausma» P. Kočkeram nākas veikt alkoholisma un zūpības apkarošanas komisijas priekšsēdētāja pienākumus. Taču galvenais — tiešais darbs saimniecībā: lai rudenī būtu bagāta raža.

J. ZANDES foto

RAJONĀ, AR KURU SACENSĀMIES

Palīdzība dārzkopjiem

Zemenēm dobēs, drīz parādīsies pumpuri. To gaida ne vien dārzkopji, bet arī smecernieki. Šis vaboles spējs iznīcināt nākamā ražu, taču rēzekniešiem tas vairs nedraud. Cīņā pret kaitēkliem iesaistījies vietējā mežrūpniecības saimniecība. Tās Ludzas cehs sācis izlaist pulveri no egļu un priežu skuļām, kuru aromātu kaitēkļi necieš.

Ekoloģiski tīro preparātu izstrādājuši zinātniskās ražošanas apvienības «Silava» darbinieki

kopā ar Latvijas PSR ZA Mikrobioloģijas institūtu. To var sekmiģi lietot arī burkānu, kāpostu, puķu un citu kultūru aizsargāšanai pret kaitēkliem.

Jaunā produkcija sola dot neīnu, jo pasūtījumi saņemti arī no citām republikām, iegūtos tenākumus mežrūpniecības saimniecība nolēmusi izmantot pirmām kārtām ražošanas paplašināšanai.

M. NIZINSKA,

LATINFORM korespondente

Pārskats

par piena izslaukumiem
rajona saimniecībās (pēc
RARA dispečerdienesta ziņām)

Saimniecība	Izslaukts no govs (kg) maija II dekādē	+/- salīdz. ar iepriekšējo dekādi (kg)	+/- salīdz. ar to pašu laiku 1987. g. (kg)
«Krasnij Oktjabrj»	18,4	+1,0	+0,1
Leņina	14,9	+2,6	+1,0
«Sarkanā ausma»	14,8	+1,5	+0,1
Dzeržinska	13,7	+1,5	+0,2
M. Gorkija	12,9	+1,1	+1,0
Kirova	12,6	+1,7	-0,3
Oškāna	12,1	+1,3	+0,7
Rušonas p. s.	12,0	+1,4	+0,1
«Rīts»	12,0	+0,7	-0,4
«Zelta vārpa»	11,8	+0,7	-
Raiņa	11,6	+1,0	-1,4
Suvorova	11,5	+1,4	+1,1
«Nākotne»	11,2	+1,5	-0,3
K. Marksa	11,1	+1,4	+0,5
«Sīlukalns»	10,8	+1,6	+0,3
«Vārkava»	10,2	+2,0	-
«Dzintars»	10,1	+1,3	-0,1
Aglonas p. s.	9,7	+0,7	-0,4
Rudzātu p. s.	9,4	+0,2	-1,2
«Dubna»	8,6	+1,0	-1,2
RAJONA	12,3	+1,2	+0,1

Maija trešā dekāde sākusies ar siltām, īsti vasarīgām dienām. Un līdz ar to uzmanības priekšplānā izvirzās jautājums par slaucamā ganāmpulka produktivitātes palielināšanu.

Kādi priekšnoteikumi patlaban jāievēro, lai izslaukumu likne virzītos augšup?

Pirmkārt, šajās siltajās un saulainajās dienās lopiem jābūt pietiekami nodrošinātiem ar ūdeni. Ja govīm pietrūks dzeramā, diezin vai varām cerēt uz piena leguves palielināšanu. Liekas: visiem zināma patiesība, diemžēl atsevišķās saimniecībās to nezin kāpēc «aizmirst», kad sākas karstās laiks.

Otrkārt, it visur jārupējas par ganībām, tas jākopj atbilstoši agrotehniskajām prasībām. Ja ganībās lopiem nepietiks zāles ne tagad, ne arī vēlākajos mēnešos, piena kannas būs pustukšas. Un gada beigās, kad rēķināsim, cik tad piena saražots, var gadīties, ka tieši bezrūpība ganību kopšanā cirtusi vislielāko robu plānu un saistību izpildē.

Un treškārt, pašreizējā laika apstākļi pieļauj laist govīs ganībās gan dienā, gan naktī. Daļa rajona saimniecību jau pārgājuši uz ganīšanu naktīs vai arī uz to pāriet, bet dažas vēl vilcinās. Cik ilgi?

Atkal sākušās ganu dienas

M. Gorkija kolhoza lopkopēji sodien atsaka: «Pirmo ganu dienu vairs pat neatceramies — liekas, tas bija tik sen». Tā ir, jo sācies ganību perioda parastais darba ritms — ar visiem saviem plusiem un arī minusiem. No kļūdām jāizvairās, jo tagad ir īstais piena laiks, kad iespējams būtiski papildināt visa gada guvuma rēķinu.

Ganībās zāle saaugusi leķna, un izslaukumi dienu no dienas palielinās. Visuzskatāmāk tas redzams Gribolvas fermā, kur par ganu strādā Eliass Čaunāns — jau astoņpadsmito vasaru! (Skatīt apakšējo attēlu.)

Gribolvas fermas govju mehānizētās slaukšanas operatoru sacensībā līdz šim labākos panākumus guvusi ilggadējā darba darītāja Natālija Brūdere (attēla pa kreisi). Viņa no vienas savas grupas govīs diennaktī iegūst vidēji 16,5 — 17 kilogramus piena.

J. SILICKA teksts un foto

Mēs — internacionālisti! Nodzīvot divus mūžus

Sajā dzīvoklī Latviju atgādina viss — grāmatas, fotoattēli, koka un keramikas suvenīri. Taču pats galvenais ir patiesā mīlestība, ko visu mūžu saglabājuši paši tā saimnieki, Henrihs un Lidijs Vepriki. Jau gandrīz 40 gadus dzīvo Krievijā. Viņu ģimene ir internacionāla: tēvs un dēls — krievi, māte un meita — latvietes. Taču šāds dalījums ir visai nosacīts, jo visi četri ir viens otram dārgi cilvēki, kas izjutuši divu kultūru ietekmi.

— Man šķiet, ka garīgi es no tā esmu kļuvusi divkārt bagātāka, — sarunu sāka Vepriko- vu meita Natālija. — Latviešu kultūra manā dzīvē ienāca, vispirms pateicoties vecmāmiņai Līnai. Tagad es strādāju Kalī- ņingradas Baltijas rajona pioni- eru klubā, vadu mezglēšanas pulciņu. Visu, ko es tagad protu, man iemācīja vecmāmiņa. Savas cietašas radniecības saites ar Latviju es jūtu īpaši tad, kad lebraucu Rīgā, kur iepazīnās ma- ni vecāki.

— Mūs ar Henrihu iepazīsti- nāja Vilis Lācis — pasmaidīja mājasmāte. — Protams, ne jau pats rakstnieks, bet viņa romāns «Zvejnieka dēls». Tieši par to sākās mūsu pirmā saruna. Šķiet, ka es pārlicināju brašo flotes

leitnantu, ka grāmata ir intere- santa. Henrihs pēc tam to izla- sīja un man piekrita.

— Starp citu, tu taču kara gados tikies ar pašu Vili Lāci, — sievai atgādināja atvaļinātais pirmā ranga kapteinis. — Lida toreiz kopā ar citiem zēniem un meitenēm bija evakuēta no Rīgas un mācījās Ivanovas fabriku un rūpnīcu skolā.

Vili Lāci gaidīja vīses, un Lidai uzdeva izstāt latvisku or- namentu uz krekla, ko bija pa- redzēts dāvināt rakstniekam. Viņš bija ļoti aizkustināts un sirsnīgi viņai pateicās.

Vepriko- vū ģimenē glabājas simtiem fotoattēlu, kuros atspo- guļota visa tās vēsture. Lūk, jau- na flotes virsnieka attēls. Leo- nīds Veprikovs iet tēva pēdās un tagad dien Kronstatē. Bet tas ir viņa vectēvs Juris Murāns, kas apceļojis puspasauli kā kuģa kurinātājs. 1963. gadā Rīgā iz- dotajā grāmatā «Revolucionārā Pārdaugava» ir viņam veltītas rindas.

— Buržuāziskajā Latvijā tē- vam bija pastāvīga domstarpī- bas ar policiju viņa nelegālās darbības dēļ. — atceras Lidijs Veprikova. — Tuvojoties Pirma- jam Maijam, viņu sēdināja cietu- mā. Viņam bieži bija jāmaina

darbs, un brīžiem jāpaliek vispār bez tā. Taču vienmēr un visur viņš bija principiāls, nekad ne- mainīja savus uzskatus, kaut gan fašistu koncentrācijas nometnēs nācās daudz pārciest. Atceros, ka jau pēc kara kāda Latvijas avīze publicēja par viņu aprak- stu ar raksturīgu nosaukumu «Spurinātais cilvēks». Tēva mūs sajūsmīnāja internacionālisms, īsta komunistu pārliecība, ko mēs vienmēr mīnām kā paraugu viņa mazbērniem.

— Es, būdams krievs, Latvijā atradu savu otro dzimteni, — nobeigumā teica Henrihs Vepri- kovs. — Esmu piedalījies Balti- las jūras kaujas tralēšanā Liepā- jās un Ventspils rajonā. Kopš tā laika esmu iemīlējis Latvijas dabu, tās cilvēkus. Katru gadu mēs ar sievu un meitu braucam uz Rīgu un Bauskas rajonu. Ja ir iespēja, atbrauc arī dēls. Tur mēs jūtamies kā mājās. Kāds iz- cilis cilvēks ir teicis, ka zināt divas valodas ir tas pats, kas nodzīvot divus mūžus. Pareizi sacīja Nataša: dzīvot ar divu tautu kultūru un tradīcijām nozīmē būt garīgi divkārt bagātā- kam.

S. PROKOSENKO,
LATINFORM korespondents
Kalīņingrada — Rīga

III Vissavienības tautas dailrades festivāla orbitā

Volgas ritmi latviešu dejā

Ar plastiku, ritmu un horeo- grāfisko rakstu stāstīt par savu dzimto pusi, ielikt dejas soli tautas gudrību, skaistuma ideā- lu — pēc tā ņemas Siguldas tautas deju ansamblis «Gunde- ga» un tā vadītāji Daina Stāla un Guntis Pukītis. Ar šādu mi- siju kolektīvs devās arī uz Ulja- novsku, kur jau 26. reizi notika lepiniskais mākslas festivāls. Vladimira Iljiča Leņina memo- riālajā kompleksā festivāla kon- certos piedalījās populāri skatu- ves mākslinieki un pazīstami profesionālie mākslas kolektīvi no visām savienotajām republī- kām.

— Mums nācās aizstāt mūsu valsts ansambli «Daile», kas fes- tivālā nevarēja piedalīties, — pastāstīja Guntis Pukītis. — Un tā nu mēs nokļuvām starp pa- šiem labākajiem mūsu zemes

mākslinieckajiem kolektīviem. Jo Uljanovskā pēc tradīcijas tiek rīkota padomju profesionālās mākslas sasniegumu skate. Cen- tāmies nodejot, cik vien labi var, lai nedarītu kaunu pašdar- bībal. Un vērīgi mācījāties no meistarlem. Aprīņojām balt- krievu ansambli «Horoski». Sa- jā kolektīvā es ieraudzīju deju- tāju, par kādu līdz šim biju tikai sapaņojis. Visispožākā tehnika, noslīpēta meistarība! Un visam mirdzumu piešķir pārdzīvotuma tiešums, dvēsele. Tā ir tā reize, kad varam sacīt — cilvēks dzi- vo deju. Ļoti labu iespādu at- stāja arī turkmēņu folkloras an- samblis — ar patiesi tautisko vienkāršību, kolorītu un pama- tīgumu. Ko mēs vēl būtu vēlē- jušies no šī festivāla — vairāk iespēju tikties savā starpā, dali- ties iespādos un arī pieredzē. Varbūt profesionālie mākslinieki to tā neizjūt, bet mums, māksli- nieckās pašdarbības dalībnie- kiem, šāda mēroga festivāli vis- pīrms ir tautu garīgas bagātinā- šanās svētki, kas pavē ceļu uz jauniem kontaktiem, jauniem draugiem.

A. ROZENIECE,
LATINFORM korespondente

Dzīvokļu celtniecība: problēmas un risinājumi

SODIEN turpinām sarunu par individuālo celtniecību rajonā. Mūsu sarunu biedri ir Preiļu 21. pārvietojamās mehanizētās kolonnas un Livā- nu stikla fabrikas strādnieki. Sajās organizācijās dzīvokļu apstākļu uz- lābošanas rindā ir attiecīgi 67 un 127 cilvēki. Kā nu kūrš — gaida savu rindu no 5 līdz 9 gadiem. Problēmas risinājumu organizācijām līdzētu paatrināta individuālā celtniecība. Taču 21. pārvietojamajā me- hanizētajā kolonnā tā būvējas divi, bet stikla fabrikā — seši cilvēki. Lūdzām sarunas dalībniekus atbildēt uz jautājumiem — cik reāli ir izbūvēt pašam savu māju un kādas ir iespējas viņam palīdzēt?

A. Venčiks, 21. PMK celtnieks:

— Mēnesi es saņemu vidēji 200, bet sieva 170 rubļus. Mums aug dēls. Brīva- jā laikā piepeļnos, tā nāk klāt vēl simt- nieks. Palīdz arī vecāki, vecētīņš. Tāpēc domāju, ka četru gadu laikā tiksīm galā. Ilgi? Piekrītu. Taču citādi nesanāk. Mēs taču strādājam. Ar būvmateriāliem arī grūti. Tāpat nav vienkārši sagatavot darbam arī laukumu. Vajadzēja gan būvlaukumu paaugstināt, gan elektrību pievadīt. Transportu var pietikt tikai darbīšanās, būvētajam tas nav izdevīgi. Toties šoferis nav ieinteresēts strādāt brīvdienās...

G. Titovs, Livānu stikla fabrikas stikla pūtējs:

— Rindā uz dzīvokli fabrikā mēs esam ceturtaļ desmitā. Perspektīva nav spoža. Rinda ievilksies tik ilgi, ka pa to laiku paši varam māju uzcelt. Tāpēc arī nolē- mām — būvēsim. Galvenais ir nauda. Abi ar sievu vairāk nekā desmit gadus strādājam fabrikā, bijām ietaupījuši. Un celtniecību sākām 1986. gada jūlijā. Mājas tāmēs vērtība — 21 tūkstotis rubļu. Skaidrs, ka tagad esam iztērējušies un ceram uz aizdevumu.

Darbi ietu uz priekšu ātrāk, ja nebūtu visdažādāko šķēršļu. Jau sākot ar pro- jekta dokumentāciju. Pasūtījām to 1985. gada rudenī, saņēmām 1986. gada maijā. Man liekas, tas ir par ilgu. Arī ar ma- teriāliem pagrūti. Ir organizatoriska rakstura neērtības. Izrakstīju, piemēram, Livānu PMK kravu betona vajadzēja tikai saņemt. Aizbraucu pēc mantas, iz- stāvēju rindu, taču atgriezās tukšā. Vai- rākkārt ieradās celtnieki no objektiem — viņiem, protams, «svīst», bet mūs pastūma malā vienreiz, otrreiz, un tad arī darba diena bija galā. Tā var gadī- ties gan pustrījos, gan pusčetros pēc pusdienas.

R. Tkačka, 21. pārvietojamās meha- nīzētās kolonnas atslēdzniece:

— Mājas celtniecībā vajadzīga nauda, laiks, materiāli. Strādājam abi ar vīru, kopā nopelnām mēnesī apmēram 350 rubļus. Es, piemēram, zinu, ka tik daudz maksā desmit caurulgrodi akai. Bet mums ir trīs bērni... Ar mūsu iespējām ķerties pie tādas lietas ir visai riskanti. It se- višķi bez palīdzības no malas. Bet tā, kā esmu sapratusi, nav nemaz tik liela. sa- lūdzinot ar grūtībām. Vēl jau vajadzīga vēlēšanās, prasme, iemaņas. Nav vienkār- ši izbūvēt sev māju.

„Būvēju māju. Kas palīdzēs?“

J. Visockis, Livānu stikla fabrikas stikla pūtējs.

— Daudz esmu lasījis un dzirdējis par trūkumiem un nepilnībām individuā- lajā celtniecībā. Arī pats ar to saskāros. Apbūves gabalu, piemēram, man lika sa- meklēt pašam. Tā pagāja pusgads. Teica, ka nosusināt arī vajagot pašam. 1987. gada vasarā mēs neizdarījām neko: aprīlī pietiektais cementš tika saņemts tikai ru- dens pusē. Tā zūd visa interese par indi- viduālo celtniecību.

Atceros, ka rajona laikrakstā savā laikā ieteica ieviest individuālā būvētāja (al- onsu vai grāmatīnaš). Kur tie ir? Ideja taču derīga. Ar tās palīdzību visus bū- vētēšs gribētājus varētu informēt, kur un kādi būvmateriāli rajona robežās tiek ražoti, kur tos var iegādāties, kādus cel- tniecības un transporta pakalpojumus var saņemt. Bet mums tas viss vēl nav zi- nāms. Es, piemēram, tikai nupat atklāju, ka 21. pārvietojamajā mehanizētājā ko- lonnā ir betons, ka tas maksā lētāk nekā Livānu PMK.

Vajadzīga noteiktā un ticama informa- cija. Es tā arī nezinu, vai saņemot aiz- devumu, vajag uzrādīt tami vai nevajag. Galvenais grāmatvedis pieprasa, arhitekti uzskata, ka nevajag. Bet — ko darīt man? Vai šis papīrs vajadzīgs, iegādājot- ties būvmateriālus?

Lietas būtībai kaitē arī tas, ka amat- personas nepilda savus solījumus. Viens apsola, otrs prasa sarunāt ar šoferi, bet tas — kā pašam tik.

L. Pauniņa, 21. PMK arodkomitejas priekšsēdētāja:

— Uz mūsu aicinājumu piedalīties personīgās mājas celtniecībā atsaučās ti- kai viens cilvēks. Būvē vēl divi. Tas arī yiss. Mēs cenšamies piesaistīt cilvēkus šaj idejai. Ir pārdomāti daudzi pasākumi, kas palīdzētu būvētājiem. Te ir gan transporta pakalpojumi, gan dzelzsbetona detaļu izgatavošana un realizācija,

arī būvbedru rakšana un citi darbi. Pie- dāvājam aizdevumu.

Domāju, ka katras atsevišķas organizā- cijas pūliņi vajadzīgo efektu nedos. Var- būt būtu lietderīgi izveidot speciālu dien- estu, kas pārziņātu individuālo celtnie- cību visā pilnībā. Darbu organizēt ir jēga tikai rajona mērogā. Ideāls vari- ants būtu tad, ja būvētājus izpildītu, teiksim, dispečera funkcijas: vienā orga- nīzācijā pietiektu transportu, citā — materiālus, trešā — darbaspēku un tā

procedūra ir pamatīgi teilgusi, jo daudas- no šīm mājām kaut vai tūlīt var nodot ekspluatācijā. Tas ir jādara.

Dabiski, ka šāda jautājuma nostādne liek maksimāli ieinteresēt būvētājus dar- bam, vienkāršot tā organizāciju. Lielākā daļa rūpju būs jāuzņemas vietējo padom- ju izpildkomitejām. Starp citu, tieši iz- pildkomitejām jāparūpējas, lai tiktu ie- dāļts apbūves iecirknis, tajā veikti visi melioratīvie darbi, ierīkoti centrālie ceļi, magistālās elektropārvades līnijas. Tam visam jābūt veiktam jau laikus.

Te nu gan negribu piekrist, ka nav brīvu iecirkņu apbūvei. Lai tos iegūtu, nepieciešams vispirms ieviest kārtību dārziņu izmantošanā, ierādīt tos tikai ārpus pilsētas. Bez tam — pilsētas ro- bežās individuālajam būvētājam pilnīgi pietiek ar sešām hektāra simtdaļām ze- mes, uz kuras celt māju. Papildus platī- ba dārzeņu audzēšanai jāterāda uz dār- kopības biedrību rēķina.

Tagad parunāsim par tiem jautājumiem, kurus skaruši laikraksta lasītāji. Es per- sonīgi uzskatu, ka, formējot aizdevumu, ir vienkārši nepieciešams uzrādīt tami. Celtniecības sākums, taču kaut kādā veidā jāfiksē, dokumentāli jāapstiprina. Cilvēks nevar pieprasīt vairāk naudas nekā pa- redzēts tāmē. Valsts izsniiedz aizdevumus līdz 20 tūkstotiem rubļu. Izmantot šos līdzekļus vajag racionāli.

Rajona arhitekta grupa pielāgo tipvei- da projektus, kurus izvēlējušies būvētāji, kā arī izstrādā individuālos. Pēdēja ga- dijuma izpildes termiņš var būt nedaudz palielināts. Projekta izgatavošanas norma- tīvais termiņš ir trīs mēneši.

Interesants ir priekšlikums par indivi- duālā būvētāja grāmatīnu. Vai tāda va- jadzīga? Cik es saprotu, būvētājus intere- ceē vienīgi informācija. Bet to iegūt viņi var, teiksim, no tā pakalpojumu saraksta, ko piedāvā rajona uzņēmumi un organi- zācijas. Tur var uzziņāt arī maksu par pakalpojumiem. Šis zinās var veidot kā plakātu, ko iespiestu rajona tipogrāfija un izplatītu pa visu rajonu.

Mums ir jādarbojas, pamatojoties uz to, ka individuālos būvētājus apkalpos ikviena rajona celtniecības organizācijā. Jo tur šim nolūkam ir speciāls valsts pasū- tījums. Lūk, tāpēc speciāls transporta kooperatīvs, šķiet, nav vajadzīgs. Uznē- mumiem šim nolūkam iedalīta degviela, kas nodota rajona izpildkomitejas plānu komisijās pārziņā. Tas pats arī ar bū- vmateriāliem. Kāpēc gan jāgriežas Valsts apbūves komitejā, ja, teiksim, betonu Livānu stikla fabrikas individuālajiem būvētājiem var iedalīt Livānu PMK. Nāciet, prāset, darbojieties — neviens netraucēs.

Manas simpātijas pieder idejai izveidot kooperatīvu individuālo māju celtniecībai. It īpaši, ja būvētājam ir visi nepiecieša- mie būvmateriāli. Problēmu nav arī ar laukakmeņu izmantošanu. Vajag tikai sa- runāt ar saimniecībām un tos droši iz- mantot.

Pierakstīja L. KUZMINA

Par morāles tēmām

Preiļu rajona tautas tiesa atņēma vecāku tiesības Rutai un Augustam Upmaļiem. Trīs viņu mazgadīgie bērni ievietoti bērnu namā. Ar tiesas lēmumu noteikta (līdz bērnu pilngadībai) maksājama summa valsts labā — viena ceturtda daļa no mātes, un viena sestā daļa no tēva izpeļņas.

Ne ar vieglu roku tautas tiesa parakstīja lēmumu par šo ārkārtējo līdzekli — vecāku tiesību atņemšanu.

specialistu atzina par garīgi atpalikušiem, un tie tika ņemti rajona slimnīcas pediatra uzskaitē. Šādos šausmīgos apstākļos 1985. gadā ģimeni papildināja meitene. Vai vecāki nāca pie prāta? Nemaz, leprīkšējā dzīve turpinājās. Upmaļi tika ņemti nepilngadīgo lietu inspekcijas uzskaitē. Sāka uztraukties arī sabiedrība. Komjaunatnes akti-

Tragēdija

bāreņiem), bet par parādībām, par nelaimi, kuras pamatā ir izlaidība, šausminoša bezatbildība. Dzīvo vecāku bāreņu pulks (valstī ik gadus simts tukstoši) papildinājies vēl ar trim. So simts tukstošu tragēdija, kaustrofa — bezatbildīgi, amorāli vecāki. Citādi viņus nenosauksi. Nesen kādā galvaspilsētas nedēļas izdevumā izlasīju: kāda dzērāja par desmit rubļiem, kuru vajadzēja spābja iegādei, pārdevusi savu deviņgadīgo meitu, pat devusi parakstu... Ko vēl var piebilst par šādu rīcību?

Vai neesam pārāk humāni attieksmē pret šādiem vecākiem? Bieži vienīgā izeja — bez vārda runas atņemt viņiem bērnus. Pašu mazo labā. Jo agrāk, jo labāk.

Visbiežāk šī nelaime rodas, kad vecāki, kā saka, peld pa straumi. Viņiem tā ērtāk. Zeme nedeģ zem viņu kājām. Un ja tā, vai zaudēt savu baudas avotus?

Skaidrs ir viens: jāārstē cēlonis, bet ne sekas. Citādi no šīs sociālās nelaiemes valā netiksim.

F. GUCEVICS,

Latvijas PSR Iekšlietu ministrijas inspektors, milicijas majors

Jaunā ģimene savu dzīvi uzsāka labi. 1982. gadā, kad viņi atbrauca uz kolhozu «Krasnij Oktjabrj», Rutai apritēja 22 gadi. Vīrs bija par gadu vecāks. Viņi strādāja lopkopībā, saņēma labiekārtotu dzīvokli. Kā saka, dzīvo un priecāties. Taču notika nelabojamais... Dzīvesbiedri nodevās plēģurošanai, izvirtībai. Dzeršanas orgiļas ar draugējiem ieb «pudeles brāļiem» notika bērnu acu priekšā. Bērni kļuva par aculieciniekiem daudzām skandālēm, kam par cēloni bija greizsirdība. Mājās valdīja antisantīrija. Vecāki bērnus pameta liktenā varā. Dienām viņus atstāja bez pieskatīšanas, izsalkušus. Divus vecākus bērnus

visti, rajona izpildkomitejas komisijas pārbaudīja stāvokli ģimenē, apmeklēja vecākus, rīkoja pārrunas. Tas viss diemžēl nedeva rezultātus. Ne sabiedrībai, ne vietējās varas pārstāvjiem nebija pa spēkam ģimeni atgriezt uz normāla dzīves ceļa.

Arī pēc tiesas Upmaļi neapstājās, nepadamāja, kas ar viņiem notiek. Un kā izlaidīgas dzīves sekas — tragēdija. Šī gada janvārī, piekārjis sievu neuzticībā, Augusts Upmaļis dzērumā atņēma sev dzīvību.

Beigas ir likumsakarīgas, taču pielikt punktu nedrīkst. Runa ir ne tikai par izmocītajām dvēselēm (konkrēti par trim bērniem

Vasarā pilnvērtīgu atpūtu!

Rezervāts Taurijas kalnos

Krimas rezervāts un medību saimniecība atrodas Krimas kalnu galvenajā piejūras grēdā. Aptver visas augstuma pakāpes — no kalnu plāvām līdz paozolu, skabaržu un prievju jaunaudzēm un mežiem. Rezervāta teritorijā vējus šķel Romāna-Koša (1543 m) kalns. Brieži un stīrnas bez bailu pastaigājas zalmē un pieklusinātā solī. Aklimatizētais mufļons un fazāni starp kokiem zib itin braši.

Visā Krimas rezervātā — medību saimniecības 30,2 tūkstoši hektāru platībā — vērojamas ainavas ar celu pagriezieniem starp birzīm un kalnu plāvām, ko te sauc par jaiļām.

Sporta tūristu grupas te let ar atļaujām, kuras, iepazītot maršrutu grāmatinas, izsniedz Aluštā. No kalniem reizēm skats uz leju ir zilgains kā apvārnis vai jūras vilnis, tāpat arī liellapains kā vīnogu lauks, kam bagāta raža.

Senā Taurija atgādina sevi ar varontekām un kādreiz klinītis izcirstām pilsētām. Sur un tur sastopam izbījušu cilvēku apmetņu vietas, kur māju vairs

nav, toties aug milzu akācijas un lokveida vai puduros sastādīti ceriņi.

Liekas, te milējuši, cietuši un cinijušies Puškina nemirstīgo dzeju varoni.

Ne vairs aiz trejdeņpām grēdām — cauri miglai nojaušam hanu pilis un viņu mauzolejus, bronzas statujas, grieķu vāzu izzīmējumus, senu kalumu monētas un no akmeņš ar ornamentiem izcaktotus fontānus. Kokā griezti portāli un apstrūklaku dārzīni — daudz romantikas ir vēstures pieminekļos. Akmens balkoniņi ap minaretu stabiem, medreses ar mākslinieciski augstvērtīgiem iekšpagalmiem un kalnu klosteri, kas iestrīti arī klintīs un alās — var tikai apbrīnot desmit aizgājušos gad-simtus, kas bijuši cik nežēlīgi, tik savdabīgi.

Ieskatāmies augos, kuri smaržo kalnpukāpjējiem, Adoniss sasauca ar vilkābeli, stepes tulpe — ar orhidejveidīgu puķi, beladonna — ar drīeni, kurpīte — ar Itālijas priedi jeb piniju, timiāns — ar salviju, trekterītis — ar raspodīnu.

Starp šiem daudzveidīgajiem ziedētājiem ne reizi vien pamānāma ieeja kādā no alām. Vienā bija tā laime ielūkoties, un tad atklājās stalaktītu un stalagmitu izgreznotu telpu plašumi. Koši mirdz šie jaukie dabas veidojumi, kuri jāsaudzē. Tālab arī alu adreses nekur apkārt nemētājas.

Māksliniece daba pratusi izveidot gan akmeņš ziedu rozetes, gan kolonnas, gan it kā slavas arkām apvītus grotus.

Izkļūšana virszemē, tāpat arī iekļūšana alā, bieži vien mēdz būt neērta. Ietilpīgās zāles atklājas gandrīz vienmēr tad, kad aiz muguras pārvarētas balles — iesprūst.

Alās dzīvo siksparņi. Karājas ar galvu uz leju — kad gul, kad atpūšas. Lido ar platiem spārniem, iespējams redzēt viņu zobus.

Virszemē var sastapt caunas, āčsus, jēnotsupus un lauku peles. Visi viņi pūkaini un omulīgi.

Pēc lietus manāmi sakustas tritonī, koka vārdes, bruņurupuči. Bieži pašaudās garām ķirzakas. Reizi pa reizēm ieraugām dzeltenaunsainu zalkti, graciozu glodeni un pavisam tuvu — indīgo stepju odzi.

Krimas rezervātā un medību saimniecībā pēta un pasargā dabu no cilvēka saimnieciskās darbības. Zinātnieki vāc materiālus savām disertācijām.

Patikami skatīties uz ciprēm, koka augsnašas apstākļi nodrošināti. Šai rezervātā ir ielaistas retas putnu sugas. Viņu cālīši arī te jūtas labi.

Pāri iešanas grūtībām — iespēja paskatīties uz klinšu un kalnu vareno stāvumu un ūdenskritumu daļšalku. Doma: sevi apliecinā katrs, kurš ceļā.

I. RISMANE

LATINFORM

Redaktora v. P. PIZELIS

Par festivālu „Baltica-88“ — no pirmavotiem

Sovasar no 12. līdz 17. jūlijam pirmo reizi Latvijā notiks starptautisks folkloras festivāls «Baltica-88». Tajā vienokop sapulcēsies aptuveni 1400 dalībnieki — dziedātāji, dejotāji, mūziķi un tautas dailamata meistari. Mākslinieciskie kolektīvi būs no festivāla rīkotājām republikām — Lietuvas, Igaunijas un Latvijas, būs arī viesi no KPFSR un Baltkrievijas un ārvalstīm — Bulgārijas, Polijas, Itālijas, Norvēģijas, Amerikas Savienotajām Valstīm, Somijas, VFR un Zviedrijas.

Arī jūs varat kļūt par festivāla dalībnieku un skatītāju, jo tā pasākumi notiks ne tikai Rīgā, bet arī Siguldā, Jūrmalā, Ogrē, Bauskā, Jelgavā, Cēsīs, Valmierā un Talsos.

Jūs teiksiet: «Vasara ir pats karstākais darba laiks» vai arī iebildīsiet: «Visur nevar paspēt». Protams. Un tāpēc...

...Vasarā no 10. līdz 18. jūlijam, arī pirmo reizi, tiks laists klajā informatīvā biļetens «Baltica-88». Tam pavisam būs septiņi numuri. Katra izdevuma arijoms būs astoņas lappuses. Tā veidotāji centīsies sniegt plašu festivāla panorāmu, pastāstīt ne tikai par mūsu viesiem un viņu folkloras bagāto saturu, bet arī par mūsu pašdarbības kolektīviem, par mūsu folkloras vēsturi un tās attīstību.

Informatīvā biļetena izdošana palīdzību sniegs mūsu republikas folkloras speciālisti, žurnālisti un fotogrāfi.

Katra numura teksts būs lasāms trīs valodās — latviešu, krievu un angļu valodā.

Cienījamie folkloras draugi! Republikas pilsētu un rajonu Preses apvienības darbinieki gaida jūsu pasūtījumus līdz 10. jūnijam.

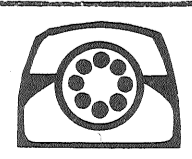
Viena numura cena būs 20 kabeikas. Ja iepriekš tiek pasūtīti visi septiņi numuri, komplekta cena ir 1 rublis.

Neatlieciet parakstīšanos uz pēdējām dienām! Izmantojiet garantēto iespēju šo interesanto izdevumu saņemt mājās!

LATINFORM

Redaktora v. P. PIZELIS

Laikraksts «Lenina Karogs» iznāk otrdienās, ceturtdienās, sestdienās latviešu un krievu val.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1. TĀLRUNĀ: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, sekretariāts — 21769, agrārūnieciskā kompleksa, kultūras un sporta nodalas — 21759, partijas dzīves, skolu un vēstulu nodalas — 21996. Vietējo padomju darba, rūpniecības un ceļniecības nodalas — 21985, grāmatvedība, uzzīnes par sludinājumiem — 22305.

Tir. 14347 eks. (latv. v. 10191 eks., krievu val. 4156 eks.). 1 nos. iespiediolksne. Ofsetiespiedums. Laikraksts iespieds Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfija 228400, Daugavpils, Valkas ielā 1. Indeks 68169. Pas. 917.

Apturiet mirkli!

J. LARINA foto. Vissavienības konkursa diploms. Fotoaparāts «SMENA—8M» Nr. 78107140.
SAI MAINĪGĀJĀ FOTOPASAULĒ «SMENAS» PRIEKSRĪCĪBAS IR NEMAINĪGĀS.
 «SMENA—8M» — pats lētākais fotoaparāts ar plašām iespējām. Cena — 15 rbļ.
CRKO «Rassvet»
 Latvijas reklāmas aģentūra

Cik labi, ka vēl citas rupes sirdi krauju, Cik labi, ka par gadiem nedomāju.
(J. Osmanis)

Sirsniņi sveicam EMILIJU PRIKULI—RUSIŅU lielajā jubilejā!
 AUTOIPASNIĒKU IEVERIBAI!

LASĪTĀJU ZINASĀNĀI
 Mūsu laikraksta nākamais numurs iznāks rīt, 25. maijā.
DRĒBNIEKU ATELJE
 (Preiļos un Livānos)
 pieņem pasūtījumus apģērbu steidzamam remontam. Izmantojiet mūsu meistarū pakalpojumus! Rajona sadzīves pakalpojumu kombināta administrācija

28. maijā plkst. 10.00 aicinām uz Galēnu ciema teritorijā esošo kapsētu uzkopšanas talku. Lūdzam pievērst uzmanību to apkārtnes labiekārtošanai. Galēnu ciema izpildkomiteja

Par mīlu sirdi, kačlām rokām Tev viegļas smiltis, māmullī! (J. Osmanis)

Skumju brīdī esam kopā ar Staņislavu Litaunieku, MATI kapu smiltajā izvadot. Stikla kausētāju kolektīvs

Tā ir māte — tik skaidra kā diena, Milas gaismā pār mūžiem kas kvēl. Tā ir māte, kas katram ir viena, Kuras kapsētā isti kļūst zēl. (A. Balodis)

Skumstam kopā ar Staņislavu Litaunieku, MATI smiltajā pavadot. Livānu stikla fabrikas kolektīvs

Daudz darba stundu kopā nostāigājām. Gan prieku mēs, gan bēdas prātām kopā vīt, Bet šodien mums no tevis jāatvadās. Bez tevis sāksies darba diena rīt. (Sk. Kaidupe)

Daļām bēdu smagumu un izrakām līdzjūtību mūsu ilggadējās darbinieces HELENAS STIPILO nederīgajiem, viņu smiltajā izvadot. Saldnieku pansionāta kolektīvs

Vieglu automobiļu tehniskās apkopes Daugavpils stacija (atrodas Krāslavas šosejas 11. kilometrā, tālrunis — 31444) pieņem atjaunošanu automobiļu riepas (neierobežota daudzumā). Pasūtījumu izpildes laiks ir saīsināts — līdz divām nedēļām. Ar pasūtītāja piekrišanu atjaunošanai pieņem jebkurā gadā ražotas autoriepas. Riepām 7,5x14 izveido projektora ar smalkām rievām.

Daugavpils ķīmiskās šķiedras ražošanas apvienības palīgsaimniecība «Tadenava» pastāvīgi iepērk no iedzīvotājiem bulļišus (saimniecības pārstāvj izbrauc uz vietām). Par bulīti, kurš ir 100 kilogramu smags un smagāks, ja dzīvnieka nobarojums ir augstākās kategorijas, maksā 2,10 rbļ. par dzīvsvāra kilogramu, ja barojums vidējs — 1,75 rbļ. par kilogramu.

Pieteikumus sūtīt uz adresi: Jēkabpils rajons, sakaru nodaļa Tadaine, palīgsaimniecībai «Tadenava». Tālrunis — 52113.

Parasti pavasarī atnāk ar sauli un ziediem, Prieku un laimi, kas ģimenes pavarda kvēl. Jums šis pavasaris atnesa skumjas, smeldzošu sāpi. Ziedus ar asarām rūgtām, ko kapā dod līdz. (J. Osmanis)

Izsakām dziļu līdzjūtību tuviņiem sakarā ar HELENAS—JANINAS TEODORA m. SURVILO nāvi. Sociālās nodrošināšanas nodaļas kolektīvs

Lai tēva mīla paliek dziļi sirdī Par avotu, kur mūžam spēkus smelt. (J. Sudrabkalns)

Izsakām dziļu līdzjūtību Vīriņim Strodam, izvadot TEVU smiltajā. Preiļu rajona agroķīmiskās apkalpošanas apvienības «Agroķīmija» kolektīvs